

แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)
ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีในจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีในจังหวัดพิษณุโลก ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 378 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู (หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ตัวแทนครู) จำนวน 6 โรงเรียน จำแนกตามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รวมทั้งขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

1. ผลการศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกรายการพบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับดี ซึ่งมีการปฏิบัติตามที่ดีสุดตามลำดับในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การนำผลไปใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- 1) การสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ แรงจูงใจ และการเสริมแรงแก่ครูผู้สอนและผู้เรียน
- 2) การวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา
- 3) การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบ O-NET แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน
- 4) การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา

5) การจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 การนำผลไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) การจัดการสอนเสริมเพื่อทบทวน/เตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ O-NET
- 2) การนำผลการทดสอบ O-NET ไปวางแผนพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4) การมีส่วนร่วมในโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

จำแนกตามสังกัด

ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่

- 1) มีการสร้างความตระหนักการวัดและประเมินผลการทดสอบ O-NET
- 2) มีการนำผลการวิเคราะห์ O-NET มาวางแผนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์
- 3) มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนเสริม O-NET ให้ผู้เรียน

ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1) มีการสร้างความตระหนักต่อครูและแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแจ้งผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นพี่ การมอบรางวัล เกียรติบัตร และทุนการศึกษา ให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง การมอบรางวัล/การศึกษาดูงานให้ครูผู้รับผิดชอบ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง

2) มีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา และรายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และนำไปวางแผนพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3) มีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกตัวชี้วัดตามหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียน รายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและ

ประเมินผล โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

4) นิเทศการจัดการเรียนรู้จากผู้บริหาร/กรรมการวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูสายชั้น/ครูหัวหน้าช่วงชั้น พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำทั้งแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ

5) จัดการสอนเสริมหลังเลิกเรียน และวันเสาร์ – อาทิตย์ ตามความสมัครใจของผู้เรียน เพื่อสอนเพิ่มเติม ให้เทคนิคการเรียนรู้ และเทคนิคการทำข้อทดสอบ O-NET

6) จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่

- 1) วิเคราะห์ผลทดสอบ O-NET ตามตัวชี้วัด
- 2) กำหนดนโยบาย ประชุม และวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์
- 3) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนซ่อมเสริม
- 4) นำข้อทดสอบ O-NET ปีที่ผ่านมาสอนเสริมผู้เรียน

ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1) สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยการให้รางวัล มอบโล่ เกียรติบัตร และมอบทุนการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง แข่งผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นพี่ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง

2) วิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษาและผู้เรียนรายบุคคล ราชมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบความต่างของคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

3) นำผลการทดสอบ O-NET ไปจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ จัดหา/ผลิตสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผล โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

4) นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูจากผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าช่วงชั้น/กรรมการวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำหลังการนิเทศ

5) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

6) จัดสอนเสริมช่วงหลังเลิกเรียน ตามความสมัครใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับดี มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ที่จำแนกเป็นด้านหลัก 2 ด้าน ประกอบด้วย **ด้านการบริหารจัดการ** โดยการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ แรงจูงใจ และการเสริมแรงแก่ครูผู้สอนและผู้เรียน ผ่านการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบ O-NET แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ **ด้านการจัดการเรียนรู้** โดยการจัดการสอนเสริมเพื่อทบทวน/เตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ O-NET การนำผลการทดสอบ O-NET ไปวางแผนพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการมีส่วนร่วมในโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามบริบทสถานศึกษาของตนเอง เพราะสภาพปัจจุบัน ปัญหา และวิถีปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงควรเลือกแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยง และส่งผลในทางบวกต่อการดำเนินการของสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

2. แนวการปฏิบัติเพื่อนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสังกัด และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำสารสนเทศที่ได้ไปวางแผน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทดลองนำแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดลองใช้พัฒนาสถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลากหลายสังกัดในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อพิจารณาว่ากลยุทธ์ใดที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ รวมถึงเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานอย่างแท้จริง และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงาน นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยพิจารณาเปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาต่างสังกัด และความแตกต่างของสถานศึกษาที่มีระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ทั้งสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีและไม่ผ่านเกณฑ์ เพื่อให้ได้ปัจจัยและกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันดังกล่าว สำหรับการวางแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง